

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 475/2013-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. októbra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť M. Z. a Ľ. Z., obaja bytom N., zastúpených A., T., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a porušenie čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 26 P/232/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. Z. a Ľ. Z. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. augusta 2013 doručená sťažnosť M. Z. a Ľ. Z. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa

čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a porušenie čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 26 P/232/2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia ako starí rodičia maloletých detí podali okresnému súdu 2. augusta 2012 návrh na úpravu styku s ich maloletými vnukmi.

Keďže okresný súd bol nečinný a nenariadil ani jedno pojednávanie, sťažovatelia podali 18. apríla 2013 sťažnosť na prietahy v konaní predsedníčke okresného súdu a 18. júla 2013 požiadali o nariadenie termínu pojednávania, ale k náprave nedošlo, preto sa so svojou sťažnosťou obrátili na ústavný súd.

V ich mimoriadne citlivej veci okresný súd nekoná vo veci samej ani po ich sťažnosti a navyše okresný súd rozhodol oneskorene aj o ich návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ktorý bol zamietnutý.

Na základe uvedeného sa sťažovatelia domáhajú, aby ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v uvedenom konaní bolo porušené ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu konať v ich právnej veci bez zbytočných prietahov, priznal sťažovateľom finančné zadosťučinenie každému v sume po 3 000 € a úhradu trov konania.

II.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

Ústavný súd zo sťažnosti a z jej príloh zistil, že sťažovatelia podaním zo 17. apríla 2013 doručili predsedníčke okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní, v ktorej uviedli:

„My starí rodičia našich vnukov A. a L. žiadame preveriť postup Okresného súdu vo veci úpravy styku s našimi vnukmi vedeného pod sp. zn. 26 P/232/2012.

V danej veci sme na súde podali návrh na predbežné opatrenie dňa 08. 03. 2013. Do spisu po podaní PO bola nahliadnuť naša právna zástupkyňa... 10. 04. 2013 aj dnes, t. j. 17. 04. 2013 a následne nás informovala, že v danej veci nebolo konané a rozhodnuté.

Správa kolízneho opatrovníka bola k PO vyžiadaná vyššou súdnou úradníčkou dňa 11. 04. 2013. Napriek tomu, že správa ÚPSVaR T. bola súdu doručená dňa 15. 04. 2013 do dnešného dňa, napriek 30 dňovej zákonnej lehote na jeho vydanie nie je rozhodnuté. Pričom ÚPSVaR opakovane naše stretávanie s deťmi podporil.

Taktiež považujeme za potrebné uviesť, že návrh na prvé PO (prvé predbežné opatrenie) + rozhodnutie vo veci samej sme na súde podali dňa 02. 08. 2012, do dnešného dňa sa neuskutočnilo ani jedno pojednávanie. Prvé pojednávanie je vytýčené na deň 05. 06. 2013.

Máme dôvod si myslieť, že matka deti úmyselne marí samotné pojednávania ako aj dokazovanie vo veci samej a sme presvedčení, že nekoná v záujme detí.

Preto Vás teda žiadame o preverenie daných skutočností a aj o vytýčenie termínu na osobné stretnutie v pondelok 22. 4. 2013 na ktoré sa týmto objednávame...“.

Na ich sťažnosť im odpovedala predsedníčka okresného súdu prípisom sp. zn. 2053/13 z 2. mája 2013. V ňom okrem iného uviedla:

„Na základe Vášho písomného podania doručeného k mojim rukám 18. 04. 2013, ktoré sa týkalo sťažnosti na prietahy v konaní, som sa oboznámila so spisom tunajšieho súdu sp. zn. 26 P/232/2012. Zistila som, že o návrhu na vydanie predbežného rozhodnutia

bolo medzičasom rozhodnuté a uznesenie bolo účastníkom doručované... Vo veci samej je určený termín pojednávania.“

Ústavný súd po preskúmaní sťažnosti konštatuje, že hoci sťažovatelia prostredníctvom svojej právnej zástupkyne podali predtým, ako sa obrátili na ústavný súd, sťažnosť na prietahy v konaní (apríl 2013), takéto využitie právneho prostriedku nápravy podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažovateľmi aj so zreteľom na to, že odpoveď na ich sťažnosť im bola doručená iba v máji 2013, teda tri mesiace pred podaním sťažnosti, nepredstavuje dostatočný časový priestor na poskytnutie možnosti napadnutému všeobecnému súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený jeho nečinnosťou. Okresný súd navyše vo svojom vyjadrení v závere ubezpečil sťažovateľov, že vec bude pravidelne sledovať.

Ústavný súd tiež zistil, že počas obdobia jedného roka od začiatku konania okresný súd nebol úplne nečinný, ako to tvrdia sťažovatelia, a dvakrát rozhodol aj o ich návrhoch na vydanie predbežného opatrenia, a to 30. augusta 2012 (krajský súd jeho rozhodnutie potvrdil 26. októbra 2012) a následne v apríli 2013, a hoci zrušil termín pojednávania v júni 2013, 15. augusta 2013 určil aj ďalší termín pojednávania na 13. november 2013.

Ústavný súd preto zastáva stanovisko, že v danom prípade bola sťažnosť ústavnému súdu podaná predčasne, a to v čase, keď ešte nebolo možné dospieť k záveru, že by vyčerpanie právneho prostriedku, ktorý zákon sťažovateľom na ochranu ich práv účinne poskytuje a na použitie ktorého boli oprávnení podľa osobitných predpisov, bolo bezúspešné a neprinieslo nimi sledovaný cieľ. Naopak, okolnosti prípadu naznačujú nápravu stavu, pri ktorom malo dochádzať k prípadnému porušovaniu označených práv.

Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia (obdobne napr. III. ÚS 296/07 a III. ÚS 11/2013).

Tento záver zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti pre jej neprípustnosť podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (obdobne III. ÚS 30/2011, III. ÚS 12/2012, III. ÚS 257/2013).

K tomu ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia, riadne zastúpení kvalifikovaným právny zástupcom, namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a namietané porušenie čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, ktoré je premietnuté a označené v petite nesprávne ako „základné právo na právnu istotu“, v sťažnosti riadne neodôvodnili (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), a teda odôvodnenie nie je zosúladené s návrhom na rozhodnutie, preto túto časť sťažnosti ústavný súd mohol odmietnuť aj pre nesplnenie zákonom prepísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne III. ÚS 378/09).

Ústavný súd pripomína, že prípadné dlhšie obdobie nečinnosti všeobecného súdu, respektíve iné jeho konanie (neefektívny, nesústreďený postup súdu) po podaní sťažnosti predsedníčke okresného súdu, ktoré by boli v príčinnej súvislosti s porušovaním základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, by nemuseli byť prekážkou prípustnosti opätovného konania a rozhodovania vo veci samej podľa § 24 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. októbra 2013